

ДОДАТКИ

Додаток А

Фактори кореляційно-регресійного аналізу моделювання динаміки

доходів Державного бюджету України у 2010 – 2023 рр.

Рік	Доходи державного бюджету, млрд грн	ПДВ, млрд грн	ПДФО, млрд грн	ПНП, млрд грн	Акциз, млрд грн	Мито, млрд грн	Середньомісячна з/п, грн	Фінансовий результат до оподаткування, грн	Товарооборот підприємств, грн
	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
2010	240,6	86,3	0	40	27,6	8,8	2239	212008,6	822120,7
2011	314,6	130,1	6,2	54,7	33,1	11,7	2633	272726,2	2067602,4
2012	346,1	138,8	7	55,3	37,1	13,2	3026	277938,5	2226910,6
2013	339,2	128,3	7,6	54,3	35,3	13,3	3265	234513,7	2305049,8
2014	357,1	139	12,6	39,9	44,9	12,6	3480	334517,3	2328223,4
2015	534,7	178,5	45,1	34,8	63,1	40,3	4195	475321,2	2675631,9
2016	616,3	235,5	59,8	54,3	90,1	20,4	5183	523759,4	3287260,3
2017	793,4	315,5	75	66,9	108,2	24,5	7104	674386,5	3310345
2018	928,1	374,4	91,7	96,9	118,8	27,1	8865	746530,5	3814366,2
2019	998,3	378,7	109,6	107,1	123,4	30,1	10497	933160	4209701,9
2020	1076	400,6	117,3	108,7	138,2	30,5	11595,17	848622,7	4532466,1
2021	1296,9	536,5	137,6	147,8	162,5	38,2	14016,7	1352088,2	5865758,8
2022	1787,4	467	148,4	117	102,4	26,2	14859,71	1010079,4	5135718,7
2023	2672	580,8	207	143,8	167,2	40,6	17445,06	1078510	3048679,6

Джерело: Складено автором за даними [^{1, 2}]¹ Державна служба статистики України (офіційний сайт). URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>² Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua>

Додаток Б
Стратегічні цілі, напрями їхньої реалізації, завдання та очікувані результати досягнення стратегічних цілей
відповідно до Стратегії № 1467

Стратегічні цілі	Напрями реалізації стратегічних цілей	Завдання, спрямовані на досягнення стратегічних цілей	Очікувані результати досягнення стратегічних цілей
1	2	3	4
Стратегічна ціль 1. «Централізація управління П шляхом впровадження єдиних П-стандартів, розбудова Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи системи управління державними фінансами»	- створення багатифункціональної інтегрованої автоматизованої системи, що є логічним посланням доцільності надання інформаційних послуг Мініфін та інших органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів. - впровадження єдиних П-стандартів із використанням централізованої моделі управління; - однозначне трактування місць, завдань і результатів усіма учасниками взаємодії у рамках системи управління державними фінансами, їх чітке розуміння своєї ролі, функцій та відповідальності, керування та зрозуміле запровадження інформаційних технологій, що відповідає вимогам стратегічних цілей та завдань системи управління державними фінансами;	- створення єдиного сховища даних Мініфін та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів, шляхом інтеграції інформаційних ресурсів митної, податкової сфери та сфери казначейського обслуговування бюджетних коштів з подальшою інтеграцією з іншими державними інформаційними ресурсами, зокрема державними ресурсами; - автоматизація усіх бізнес-процесів у системі управління державними фінансами, забезпечення їх централізованого моніторингу, а також перехід центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів, на електронний документообіг; - забезпечення надійного захисту інформації, в тому числі персональних даних; - створення умов для електронної взаємодії суб'єктів Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи системи управління державними фінансами з метою оперативного виконання завдань, покладених на них законодавством, зменшення часових та фінансових витрат на адміністративно-управлінські, інформаційно-пошукові, розрахункові та аналітичні роботи, формування звітності; - впровадження та поширення стандартів і специфікацій, що використовують відкритий вихідний код програмного забезпечення; - забезпечення інформаційної взаємодії з державними органами, органами місцевого	- підвищення рівня довіри населення до інституцій системи управління державними фінансами у результаті підвищення рівня прозорості і відкритості даних з використанням інформаційних технологій; - підвищення якості державних сервісів та адміністративних послуг для суб'єктів звернення, а також налагодження міжвідомчої взаємодії між центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів, та іншими органами державної влади.

1	2	3	Продовження додатку Б 4
Стратегічна шль 2. «Впровадження електронних послуг»	- впровадження та підтримка IT-продуктів та IT-послуг, створення відповідної IT-інфраструктури для розвитку IT-сервісів та формування підходів до побудови архітектури інформаційно-телекомунікаційних систем, що відповідають поточним та майбутнім потребам Мініфін та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів. - впровадження безпаперового обміну інформацією між центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів, та надання дистанційного доступу до всіх послуг, що надаються громадянам і бізнесу в системі управління державними фінансами.	самоврядування, міжнародними організаціями, суб'єктами господарювання та правоохоронними органами інших держав, у тому числі з використанням загальнодержавних інформаційно-телекомунікаційних систем; - визначення організаційної структури централізованої моделі з урахуванням повноважень і функцій Мініфін та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів; - запровадження IT-централізації у системі управління державними фінансами; - впровадження сервісної моделі надання IT-послуг; - впровадження системи управління якістю; - впровадження системи управління ризиками; - удосконалення підходу до організації проектної діяльності в IT, створення офісу з управління проектами. - здійснення переходу на безпаперове середовище / повний перехід на електронний документообіг між центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів, розпорядниками бюджетних коштів, а також суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іншими платниками податків; - забезпечення електронної інформаційної взаємодії діючих електронних сервісів суб'єктів системи управління державними фінансами із Єдиним державним вебпорталом електронних послуг для надання дистанційного доступу до деяких послуг, що надаються громадянам та бізнесу в системі управління державними фінансами; - розширення масштабів використання сервісної моделі надання хмарних послуг.	- розроблення плану-графіка переведення всіх адміністративних послуг, які надаються ДПС та Держмитслужбою, в онлайн-режим (у тому числі шляхом інтеграції з Єдиним державним вебпорталом електронних послуг та інтегрованою системою електронної ідентифікації id.gov.ua).

Продовження додатку Б

1	2	3	4
	- впровадження та підтримка ІТ-продуктів та ІТ-послуг, створення відкритої ІТ-інфраструктури для розвитку ІТ-сервісів та формування підходів до побудови архітектури інформаційно-телекомунікаційних систем, що відповідають поточним та майбутнім потребам Міністрів та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів, та здійснення повноважень і функцій Міністру фінансів;	самоврядування, міжнародними організаціями, суб'єктами господарювання та правоохоронними органами інших держав, у тому числі з використанням загальнодержавних інформаційно-телекомунікаційних систем; - визначення організаційної структури централізованої моделі з урахуванням повноважень і функцій Міністру фінансів та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів; - запровадження ІТ-централізації у системі управління державними фінансами; - впровадження сервісної моделі надання ІТ-послуг; - впровадження системи управління якістю; - впровадження системи управління ризиками; - удосконалення підходу до організації проектної діяльності в ІТ, створення офісу з управління проектами.	
Стратегічна ціль 2. «Впровадження електронних послуг»	- впровадження безпаперового обміну інформацією між центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів, та надання дистанційного доступу до всіх послуг, що надаються громадянам і бізнесу в системі управління державними фінансами.	- здійснення переходу на безпаперове середовище / повний перехід на електронний документообіг між центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів, розпорядниками бюджетних коштів, а також суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іншими платниками податків; - забезпечення електронної інформаційної взаємодії діючих електронних сервісів суб'єктів системи управління державними фінансами із Єдиним державним вебпорталом електронних послуг для надання дистанційного доступу до деяких послуг, що надаються громадянам та бізнесу в системі управління державними фінансами; - розширення масштабів використання сервісної моделі надання хмарних послуг.	- розроблення плану-графіка переведення всіх адміністративних послуг, які надаються ДПС та Держмитслужбою, в онлайн-режим (у тому числі шляхом інтеграції з Єдиним державним вебпорталом електронних послуг та інтегрованою системою електронної ідентифікації id.gov.ua).

Продовження додатку Б			
1	2	3	4
		через аналітичні звіти; зліснення автоматизованого розрахунку обсягу тимчасово вільних коштів єдиного казначейського рахунка, що можуть розміщуватися на ринку; - удосконалення інформаційно-телекомунікаційної системи «Податковий блок»; - удосконалення інформаційної системи для збору, зберігання, використання даних реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій, перевірки справжності та достовірності розрахункових документів, розвиток безкоштовного програмного забезпечення реєстраторів розрахункових операцій тощо. - створення та впровадження єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів, автоматизованої системи митного оформлення та єдиного державного інформаційного веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»; - впровадження оновленої автоматизованої системи митного оформлення; - розроблення та впровадження програмного забезпечення для забезпечення роботи авторизованих економічних операторів; - впровадження функціоналу оновленого єдиного державного інформаційного веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»; - впровадження функціоналу оновленої автоматизованої системи управління ризиками; - впровадження та забезпечення функціонування інформаційної системи митного аудиту; - запобігання та протидія легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом (е-фінімоніторинг); - розроблення та впровадження інтегрованої інформаційної системи підтримки прийняття рішень та керування бізнес-процесами Держадитслужби (впровадження електронної «бази знань» для мережі підконтрольних установ;	- зменшення операційних ризиків і навантаження на персонал та підвищення рівня оперативності виконання процесів; - підвищення якості та скорочення строків прогнозування руху коштів на рахунках Казначейства; - забезпечення неупередженого, ризик-орієнтованого підходу з метою відбору платників податків для аудиту; - збільшення якості проведення аудиту, рівня прозорості та системності, використання уніфікованої методології зменшення часових витрат працівників ДПС та платників податків, функціонування єдиного рахунка для сплати податків і зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, інших платежів; - збільшення зручності та якості сервісу для платників податків, зменшення часових витрат платників податків та співробітників податкових органів шляхом переходу платників податків до користування онлайн-каналами, зменшення кількості помилок під час заповнення податкових

1	2	3	4
		впровадження аналітичних інструментів для аналізу та оцінки ресурсів підконтрольних установ; автоматизація керування ризиками - удосконалення ризик-орієнтованого відбору під час планування заходів державного фінансового контролю; - впровадження апаратно-програмного комплексу для здійснення контролю, в тому числі для здійснення Мінфіном моніторингу функцій адміністрування ДПС і Держмителужбою баз даних та інформаційних ресурсів; - впровадження систем контролю дій адміністраторів баз даних та інформаційних ресурсів Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи системи управління державними фінансами; - розвиток автоматизованої системи управління ризиками, а також прискорення проведення митних формальностей шляхом інтеграції та оптимізації процесів (у тому числі шляхом розроблення універсального інтерфейсу прикладного програмного забезпечення) з реєстрами та системами інших державних органів, установ та організацій, уповноважених на виконання довірливих або контрольних функцій щодо переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України.	деклараций, забезпечення його інтеграції з Єдиним державним реєстром електронних послуг та його мобільним додатком; - підвищення ефективності контролю за дотриманням порядку проведення розрахункових операцій; - виявлення ризиків до проведення перевірок, що значно прискорить та спростить процедуру аналізу даних, суттєво зменшить витрати робочого часу на проведення перевірок як посадових осіб, так і платників податків, зменшить втручання людини у відбір ризиків для перевірок та поділеного дослідження; - здійснення міжнародного обміну фінансовою інформацією за стандартами міжнародного обміну фінансовою інформацією про фінансові рахунки та звітність про трансфертне шлюстування з метою протидії розмиванню податкової бази та виведенню прибутку з-під оподаткування; - зменшення навантаження на посадових осіб митних органів та втрати часу; - автоматизація процесу державного фінансового

Продовження додатку Б

Продовження додатку Б			
1	2	3	4
Стратегічна ціль 4. «Унеможливлення впливу людського фактора на автоматичну обробку інформації»	- впровадження заходів, спрямованих на протидію людському фактору, зокрема шляхом поліпшення технічного оснащення суб'єктів Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи управління державними фінансами та підвищення рівня автоматизації процесів, у яких задіяний персонал, з метою недопущення втручання адміністраторів у процес формування первинних даних.	- створення нових інформаційних систем управління, які враховують особливості взаємодії бізнес-процесів на міжсистемному рівні суб'єктів Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи матимуть функції систем підтримки прийняття рішень; - забезпечення розмежування прав доступу та надання контролюваного доступу користувачам Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи системи управління державними фінансами до інформаційних ресурсів.	- контролювання результатів досягнення стратегічної цілі є унеможливлення впливу людського фактора на автоматичну обробку інформації на рівні персоналу, який відповідає за адміністрування Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи управління державними фінансами без можливості доступу до первинних даних облікових систем суб'єктів системи управління державними фінансами, без доступу до модифікації ділових процесів, алгоритмів їх виконання тощо.
Стратегічна ціль 5. «Збереження та посилення кадрового потенціалу з дотриманням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків з метою забезпечення підвищення рівня якості та доступності	- збереження та посилення кадрового потенціалу.	- розроблення методів залученості IT-персоналу з дотриманням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; - впровадження в цикл професійної підготовки спеціалістів IT-підрозділів спеціальних курсів, спрямованих на удосконалення якості їх підготовки в галузі прийняття рішень у критичних ситуаціях та зміну гендерних стереотипів щодо вибору професії; - забезпечення професійного розвитку, в тому числі шляхом перепідготовки, IT-персоналу за	- очікуваними результатами досягнення стратегічної цілі є підвищення кваліфікації (цифрових компетенцій) IT-персоналу.

Продовження додатку Б			
1	2	3	4
інформаційно-телекомунікаційних систем, що входять до складу Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи управління державними фінансами»	- забезпечення цілісності інформаційних ресурсів Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи управління державними фінансами від системних кіберзагроз в умовах цифровізації управлінських процесів та необхідності обміну даними.	рахунок підтримки впровадження сучасних підходів до розвитку IT-персоналу, з дотриманням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; - розроблення програми професійного розвитку, підвищення рівня залученості та готовності співробітників до реалізації стратегічних цілей з дотриманням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.	- реалізація єдиної політики інформаційної безпеки у суб'єктів Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи управління державними фінансами, що дасть змогу здійснювати автоматизовану обробку інформації, в тому числі з обмеженням доступу, відповідно до нормативно-правових актів у сфері захисту інформації; - прийняття єдиних технічних рішень щодо реалізації складових частин Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи управління державними фінансами визначає необхідність використання спільних рішень щодо захисту інформації та створення єдиної для інформаційно-телекомунікаційних систем комплексної системи захисту інформації.

Джерело: складено автором на основі [3]

³Стратегія здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1467-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-p#Text>.

ДОДАТОК В

Таблиця В. 1

**Кількість підприємств за розміром
на одиницю території у 2010 – 2022 роках**

Рік	Кількість підпр.: великих	Кількість підпр.: середніх	Кількість підпр.: малих	Контр. територія , тис км2	Кількість підпр. / тис км2: великих	Кількість підпр. / тис км2: середніх	Кількість підпр. / тис км2: малих
2010	586.00	21343.00	2161999.00	603.70	0.97	35.35	3581.25
2011	659.00	21059.00	1679902.00	603.70	1.09	34.88	2782.68
2012	698.00	20550.00	1578879.00	603.70	1.16	34.04	2615.34
2013	659.00	19210.00	1702201.00	603.70	1.09	31.82	2819.61
2014	497.00	16618.00	1915046.00	561.44	0.89	29.60	3410.95
2015	423.00	15510.00	1958385.00	561.44	0.75	27.63	3488.14
2019	518.00	18129.00	1922978.00	561.44	0.92	32.29	3425.08
2020	512.00	17946.00	1955119.00	561.44	0.91	31.96	3482.32
2021	610.00	17811.00	1937827.00	561.44	1.09	31.72	3451.52
2022	494.00	15037.00	1716977.00	507.11	0.97	29.65	3385.82

Таблиця В. 2

**Кількість підприємств за розміром
на одиницю населення у 2010 – 2022 роках**

Рік	Кількість підпр.: великих	Кількість підпр.: середніх	Кількість підпр.: малих	Населення (контр. території), млн. осіб	Кількість підпр. / млн. осіб: великих	Кількість підпр. / млн. осіб: середніх	Кількість підпр. / млн. осіб: малих
2010	586.00	21343.00	2161999.00	46.00	12.74	463.98	46999.98
2011	659.00	21059.00	1679902.00	45.80	14.39	459.80	36679.08
2012	698.00	20550.00	1578879.00	45.60	15.31	450.66	34624.54
2013	659.00	19210.00	1702201.00	45.50	14.48	422.20	37411.01
2014	497.00	16618.00	1915046.00	42.90	11.59	387.37	44639.77
2015	423.00	15510.00	1958385.00	42.90	9.86	361.54	45650.00
2019	518.00	18129.00	1922978.00	42.10	12.30	430.62	45676.44
2020	512.00	17946.00	1955119.00	41.90	12.22	428.31	46661.55
2021	610.00	17811.00	1937827.00	41.60	14.66	428.15	46582.38
2022	494.00	15037.00	1716977.00	36.00	13.72	417.69	47693.81

Таблиця В. 3

**Обсяг продукції на 1 працівника підприємства
у 2010 – 2022 роках**

Рік	К-ть зайнятих праців: на великих	К-ть зайнятих праців: на середніх	К-ть зайнятих праців: на малих	Обсяг прод-ії: на великих, млн грн.	Обсяг прод-ії: на середніх, млн грн.	Обсяг прод-ії: на малих, млн грн.	Обсяг продукції / 1 прац.: великі	Обсяг продукції / 1 прац.: середні	Обсяг продукції / 1 прац.: малі
2010	2400.30	3413.80	4958.60	1401597	1415852	779198	0.58	0.41	0.16
2011	2449.00	3273.50	4442.00	1775829	1618849	807777	0.73	0.49	0.18
2012	2484.20	3188.20	4285.20	1761086	1782446	916287	0.71	0.56	0.21
2013	2383.70	3054.20	4291.20	1717391	1683344	933718	0.72	0.55	0.22
2014	1915.10	1766.40	4115.20	1742508	1735894	981300	0.91	0.98	0.24
2015	1708.60	3413.80	3838.70	2053190	2184377	1318974	1.20	0.64	0.34
2019	1608.30	3089.70	4319.80	3631415	4194484	2698213	2.26	1.36	0.62
2020	1574.60	3123.20	3838.70	3626388	2184377	3051233	2.30	0.70	0.79
2021	1648.70	2999.80	4287.70	3626388	5931851	3917594	2.20	1.98	0.91
2022	1369.90	2610.10	3522.40	3626388	4938614	2156995	2.65	1.89	0.61

Таблиця В. 4

**Обсяг продукції підприємств за розміром
на одиницю території у 2010 – 2022 роках**

Рік	Обсяг прод-ії: на великих, млн грн.	Обсяг прод-ії: на середніх, млн грн.	Обсяг прод-ії: на малих, млн грн.	Контр. територія, тис км2	Обсяг продукції / тис км2: великі	Обсяг продукції / тис км2: середні	Обсяг продукції / тис км2: малі
2010	1401597	1415852	779198	603.70	2321.68	2345.29	1290.70
2011	1775829	1618849	807777	603.70	2941.58	2681.55	1338.04
2012	1761086	1782446	916287	603.70	2917.15	2952.54	1517.79
2013	1717391	1683344	933718	603.70	2844.78	2788.38	1546.66
2014	1742508	1735894	981300	561.44	3103.63	3091.86	1747.82
2015	2053190	2184377	1318974	561.44	3657.00	3890.66	2349.27
2019	3631415	4194484	2698213	561.44	6468.03	7470.93	4805.87
2020	3626388	2184377	3051233	561.44	6459.07	3890.66	5434.65
2021	3626388	5931851	3917594	561.44	6459.07	10565.40	6977.75
2022	3626388	4938614	2156995	507.11	7151.12	9738.78	4253.52

Таблиця В. 5

**Обсяг продукції підприємств за розміром
на одиницю населення у 2010 – 2022 роках**

Рік	Обсяг прод.: на великих, млн грн.	Обсяг прод.: на середніх, млн грн.	Обсяг прод.: на малих, млн грн.	Населення (контр. території), млн. осіб	Обсяг продукції / млн. осіб: великі	Обсяг продукції / млн. осіб: середні	Обсяг продукції / млн. осіб: малі
2010	1401597	1415852	779198	46.00	30469.50	30779.39	16939.08
2011	1775829	1618849	807777	45.80	38773.56	35346.05	17637.05
2012	1761086	1782446	916287	45.60	38620.31	39088.72	20094.02
2013	1717391	1683344	933718	45.50	37744.86	36996.57	20521.27
2014	1742508	1735894	981300	42.90	40617.90	40463.73	22874.13
2015	2053190	2184377	1318974	42.90	47859.90	50917.87	30745.32
2019	3631415	4194484	2698213	42.10	86256.90	99631.45	64090.58
2020	3626388	2184377	3051233	41.90	86548.64	52133.10	72821.79
2021	3626388	5931851	3917594	41.60	87172.79	142592.56	94172.94
2022	3626388	4938614	2156995	36.00	100733.00	137183.71	59916.53

Додаток Д
Таблиця Д.1

Вихідні дані для розрахунку показників валютної безпеки України

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Офіційний курс гривні до долара США, на кінець періоду	7,9933	15,7686	24,0007	27,1909	28,0672	27,6883	23,2929	28,2605	27,2077	36,5686	37,0939
Офіційний курс гривні до долара США, середній за період	7,993	11,8867	21,8447	25,5513	26,5966	27,2005	25,8456	26,9600	27,2900	24,8018	27,1006
Форвардний курс гривні, станом на кінець періоду	8,2295	15,8212	24,0529	27,1741	28,1119	27,7206	23,217	28,3375	27,2896	36,9286	37,5139
Міжнародні резерви країни, млрд дол. США	20,416	7,533	13,3	15,539	18,808	20,82	25,302	29,133	30,941	28,495	40,514
Сума річного імпорту, млрд дол. США	100,8	70,17	49,62	51,78	60,86	70,4	75,36	62,37	83,77	109,36	119,44
Кредити в іноземній валюті резидентам, млн грн	100 783	148 217	223 070	187 076	120 380	140 075	113 479	98 290	109 115	90 723	80 584
Загальна сума кредитів резидентам, млн грн	426 082	413 045	437 977	350 475	405 718	491 942	473 471	465 744	539 087	526 712	512 364
Обсяг проданої населенню валюти, млрд дол. США	16,296	5,613	2,232	3,227	7,721	11,493	17,273	19,242	26,208	14,462	18,222
Обсяг купленої банками в населення валюти, млрд дол. США	19,209	8,023	0,684	0,747	5,591	9,731	16,296	18,004	24,614	15,341	23,014
Переказні депозити в іноземній валюті, млн грн	72 949	89 916	165 389	190 488	100 898	118 723	125 567	239 325	226 807	507 881	638 354
Інші депозити в іноземній валюті, млн грн	42 292	11 328	121 837	35 078	15 635	83 055	89 059	36 066	109 161	25 276	60 664
Цінні папери (крім акцій) в іноземній валюті, млн грн	100 533	88 449	171 705	275 207	414 365	433 743	514 808	685 530	649 117	721 718	1 178 097
Грошова маса, млн грн	908 994	956 728	994 062	1 102 700	1 208 859	1 277 635	1 438 311	1 850 007	2 071 358	2 501 621	3 077 185

Джерело: складено авторами за даними [3-4, 6]

Додаток Д
Таблиця Д.2

Показники валютної безпеки України у 2013–2023 рр.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Індекс зміни офіційного курсу національної грошової одиниці до долара США, середній за період	100,03	148,71	183,77	116,97	104,09	102,27	95,02	104,31	101,22	90,88	109,27
Різниця між форвардним і офіційним курсом гривні, гривень	0,236	0,053	0,052	-0,017	0,045	0,032	-0,076	0,077	0,082	0,360	0,420
Валові міжнародні резерви України, місяців імпорту	2,4	1,3	3,2	3,6	3,7	3,5	4,0	5,6	4,4	3,1	4,1
Частка кредитів в іноземній валюті в загальному обсязі наданих кредитів, %	23,65	35,88	50,93	53,38	29,67	28,47	23,97	21,10	20,24	17,22	15,73
Сальдо купівлі-продажу населенням іноземної валюти	-2,913	-2,41	1,548	2,48	2,13	1,762	0,977	1,238	1,594	-0,879	-4,792
Рівень доларизації грошової маси	23,74	19,83	46,17	45,41	43,92	49,74	50,71	51,94	47,56	50,16	61,00

Джерело: розраховано авторами за даними табл. 1

Додаток Е

**Умови оподаткування суб'єктів господарювання, віднесених
Рекомендацією 2003/361/ЄС до мікро-бізнесу, в окремих країнах ЄС**

Країна	Наявність спеціального режиму для мікро-підприємців	Обмеження	Адміністрування	Примітка
Польща [14]	Podatek liniowy (лінійний податок)	Відсутні. Застосовується за заявою платника	Передбачає фіксовану ставку податку на доходи на рівні 19% незалежно від їх розміру. Для мікропідприємств передбачено спрощення адміністрування. При цьому встановлено неоподатковуваний мінімум. Об'єкт оподаткування – це перевищення доходів, отриманих в рамках підприємницької діяльності, над витратами на отримання зазначених доходів. Ведеться спрощений облік, без застосування бухгалтерських записів.	Основними ставками податку на доходи фізичних осіб, в тому числі підприємств, є 12% та 32%. Неоподатковуваний дохід складає 3600 злотих (844 євро) на місяць. Ставка 12% застосовується до доходу, що не перевищує 120 тис. злотих (28150 євро) на рік, а ставка 32% - до доходу, що перевищує 120 тис. злотих. При цьому, застосовуються стандартні вирахування на неповнолітніх дітей та витрати на страхування.
Чехія [15]	Впроваджено систему спрощеного режиму оподаткування для мікро бізнесу	Річний оборот підприємства не перевищує 2 млн крон (78900 євро). Самозайнятість. Не є платником ПДВ.	Сплата податку в спрощеному режимі відбувається за ставкою в розмірі 15% від обороту за умови, що річний оборот підприємства не перевищує 2 млн крон (78900 євро). Спрощений режим в Чехії заснований на паушальному підході. Звичай в паушальному режимі безумовні витрати не вимагають документального підтвердження і складають від 60 до 80% від доходу, в залежності від групи. Ведеться спрощений облік, без застосування бухгалтерських записів. Об'єкт оподаткування зменшується на суму неоподаткованого доходу та відрахувань на дітей, освіту та на здоров'я.	Підприємства в Чехії, як і підприємці, дохід яких перевищує 2 млн крон (78900 євро), підлягають оподаткуванню за стандартною ставкою прибутку 21%. При цьому, застосовуються стандартні вирахування на неповнолітніх дітей та витрати на страхування.

Продовження додатку Е

Словаччина [16],[17]	Запроваджено знижену ставку податку на доходи мікро-підприємств, а також передбачено застосування режиму «raušálne výdavky» (фіксовані витрати) для окремого переліку видів діяльності.	Річний дохід підприємств не може перевищувати 49 790 євро. Не є платником ПДВ. Окремий перелік видів діяльності, що може застосовувати режим «raušálne výdavky».	Знижена ставка, яку можуть застосовувати мікропідприємства та приватні підприємці, встановлена на рівні 15%. При цьому, неоподатковувана частина податкової бази складає 4922,82 євро на рік. Для певного переліку видів діяльності, окрім пониженої ставки податку, передбачено можливість застосовувати режим «raušálne výdavky», де в цілх оподаткування застосовується дохід, зменшений на паушальні витрати в розмірі 60%. При цьому, існує обмеження, такі фіксовані витрати не можуть перевищувати 20 000 євро. Ведеться спрощений облік, без застосування бухгалтерських записів. Одночасно, зберігається можливість формування об'єкту оподаткування на основі документально підтверджених видатків, що не потребує ведення бухгалтерського обліку, проте передбачає простий податковий облік витрат.	У Словачині прибуток підприємств оподатковується за стандартною ставкою 21%. Неоподатковувана частина податкової бази складає 4922,82 євро на рік. При цьому, застосовуються стандартні вирахування на неповнолітніх дітей та витрати на страхування.
Італія [18]	Запроваджено спеціальний податковий режим для деяких категорій мікро-підприємств, відомий як «Regime Forfettario» або «Forfettary Regime».	Передбачено обмеження річного доходу, яке становить 65 000 євро на рік для малих підприємств та оподатковує окремі витрати, в тому числі і на соціальне та медичне страхування. Ставка зазвичай становить близько 5-15% обороту і залежить від виду діяльності, наприклад: послуги краси та перукарні – 10%; роздрібна торгівля – 5%; ресторани та кафе – 10%.	Підприємства сплачують податок на доходи фізичних осіб за фіксованою ставкою на основі обороту, а не за реальними прибутками та витратами. В рамках режиму «Regime Forfettario» передбачено обмеження річного доходу, яке становить 65 000 євро на рік для малих підприємств та самозайнятих осіб. Ставка податку застосовується до загального доходу, не враховуючи окремі витрати, в тому числі і на соціальне та медичне страхування. Ставка зазвичай становить близько 5-15% обороту і залежить від виду діяльності, наприклад: послуги краси та перукарні – 10%; роздрібна торгівля – 5%; ресторани та кафе – 10%.	Якщо дохід перевищує 65 000 євро, підприємство або особа втрачає можливість користуватися спрощеним оподаткуванням та має застосовувати загальну систему оподаткування.

Додаток Ж
Структура податків (субсидій) в галузевому і секторальному розрізі, у % до ВВП, Україна, 2013-2021рр.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
D.2	Платки на виробництво та імпорт	14,17	14,70	16,79	16,20	16,61	16,18	14,99	15,09	15,01
D.3	Субсидії на виробництво та імпорт	-1,71	-1,83	-0,91	-0,72	-0,95	-0,80	-0,82	-1,03	-1,39
D.2-D.3	Чисті податки на виробництво та імпорт	12,47	12,87	15,89	15,48	15,66	15,38	14,17	14,07	13,62
D.21	Податки на продукти	12,39	13,00	15,20	15,42	15,85	15,46	14,23	14,37	14,32
D.31	Субсидії на продукти	-0,15	-0,13	-0,16	-0,24	-0,29	-0,23	-0,26	-0,27	-0,27
D.21-D.31	Податки на продукти за виключенням субсидій	12,23	12,87	15,04	15,18	15,56	15,23	13,96	14,10	14,06
Галузевий розріз	Податки на продукти, попит первинного сектору	0,11	0,12	0,16	0,11	0,09	0,10	0,08	0,11	0,10
	Податки на продукти, попит вторинного сектору	1,46	1,64	2,14	1,49	1,38	1,39	1,44	1,46	1,50
	Податки на продукти, попит третинного сектору	0,36	0,47	0,49	0,47	0,54	0,52	0,59	0,54	0,54
	Податки на продукти, пропозиція первинного сектору	0,24	0,28	0,49	0,41	0,37	0,37	0,37	0,38	0,46
	Податки на продукти, пропозиція вторинного сектору	0,75	0,85	1,09	0,66	0,58	0,58	0,66	0,63	0,61
	Податки на продукти, пропозиція третинного сектору	0,95	1,10	1,20	1,02	1,06	1,06	1,08	1,09	1,06
	Податки на продукти, кінцеве споживання ДГ	9,40	9,79	10,66	11,39	11,73	11,56	10,70	11,05	10,80
	Податки на продукти, кінцеве споживання НКОДГ	0,00	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
	Податки на продукти, кінцеве споживання СЗДУ	0,08	0,09	0,18	0,30	0,38	0,34	0,13	0,09	0,04
	Податки на продукти, валове нагромадження основного капіталу	0,64	0,52	0,69	0,75	1,05	1,11	1,05	0,88	0,81
Податки на кінцеві споживчі продукти	Податки на продукти, зміна запасів матеріальних оборотних коштів	0,10	0,08	0,31	0,69	0,49	0,15	-0,01	0,03	0,31
	Податки на продукти, придбання за виключенням вибуття цінностей	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Податки на продукти, експорт	0,23	0,27	0,58	0,19	0,18	0,26	0,24	0,21	0,22
	Податок на додану вартість (ПДВ)	...	...	...	...	...	...	...	...	9,84
Зміст	Податки на імпорт без ПДВ	...	...	...	...	...	...	...	2,27	1,29
	Податки на імпорти, за винятком ПДВ і податків на імпорти	...	...	...	...	...	...	...	...	2,21
	Інші податки, пов'язані з виробництвом	1,79	1,69	1,59	0,78	0,75	0,72	0,77	0,72	0,69
D.29	Інші субсидії, пов'язані з виробництвом	-1,56	-1,69	-0,75	-0,48	-0,65	-0,57	-0,56	-0,76	-1,12
D.39	Чисті податки, пов'язані з виробництвом	0,23	0,00	0,84	0,30	0,10	0,15	0,21	-0,03	-0,43
D.29-D.39	Інші податки, пов'язані з виробництвом, первинний сектор	0,09	0,10	0,16	0,08	0,09	0,08	0,08	0,09	0,06
Галузевий розріз	Інші податки, пов'язані з виробництвом, вторинний сектор	0,74	0,67	0,57	0,23	0,20	0,18	0,19	0,14	0,13
	Інші податки, пов'язані з виробництвом, третинний сектор	0,96	0,92	0,86	0,47	0,46	0,46	0,50	0,49	0,50

		Продовження додатку Ж													
Інституційний pospiz	Інші субсидії, пов'язані з виробництвом, первинний сектор	-0,04	-0,02	-0,09	-0,07	-0,20	-0,09	-0,08	-0,12	-0,10	...	...	...	...	...
	Інші субсидії, пов'язані з виробництвом, вторинний сектор	-1,18	-1,25	-0,40	-0,16	-0,18	-0,22	-0,23	-0,26	-0,62	...	...	...	...	...
	Інші субсидії, пов'язані з виробництвом, третинний сектор	-0,33	-0,43	-0,25	-0,25	-0,27	-0,27	-0,26	-0,38	-0,40	...	...	...	...	...
	Підприємства	1,49	1,40	1,31	0,56	0,49	0,43	0,45	0,39	0,37	...	...	...	...	...
	Нефінансові корпорації	1,41	1,30	1,21	0,47	0,40	0,35	0,35	0,31	0,29	...	...	...	...	...
	Фінансові корпорації	0,05	0,09	0,09	0,08	0,08	0,07	0,09	0,08	0,06	...	...	...	...	...
	Некомерційні організації, що обслуговують домашні госп-ва	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	...	...	...	...	...
	Сектор загального державного управління	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	...	...	...	...	...
	Домашнє господарство	0,29	0,28	0,26	0,22	0,26	0,28	0,32	0,33	0,32	...	...	...	...	...
	Поточні податки на доходи, майно тощо	8,37	7,21	7,02	8,59	8,95	9,71	10,19	10,11	9,73	...	...	...	...	...
Інституційний pospiz	Підприємства	3,50	2,34	1,84	2,58	2,51	3,02	3,05	2,84	3,03	...	...	...	...	...
	Нефінансові корпорації	3,28	2,14	1,76	2,44	2,43	2,91	2,85	2,60	2,78	...	...	...	...	...
	Фінансові корпорації	0,21	0,19	0,08	0,14	0,08	0,11	0,20	0,24	0,25	...	...	...	...	...
	Некомерційні організації, що обслуговують домашні госп-ва	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	...	...	...	...	...
	Сектор загального державного управління	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	...	...	...	...	...
	Домашнє господарство	4,79	4,75	5,07	5,91	6,70	6,98	7,43	7,44	6,91	...	...	...	...	...
	Інший світ (отримані)	0,12	0,16	0,15	0,15	0,16	0,16	0,13	0,20	0,21	0,10	...	...	...	...
	Інший світ (сплачені)	0,03	0,03	0,04	0,04	0,41	0,45	0,43	0,36	0,42	0,59	...	...	...	...
	Підсумовуючі показники														
	Податки в структурі ВВП	22,55	21,91	23,81	24,80	25,56	25,88	25,18	25,20	24,74	...	...	...	...	...
D.2+D.5/ B.1* ^g *100	Податки за виключенням субсидій в структурі ВВП	20,84	20,08	22,91	24,08	24,61	25,09	24,36	24,17	23,35	...	...	...	...	...
D.2/B.1* ^g *100	Податки на виробництво та імпорт в структурі ВВП	14,17	14,70	16,79	16,20	16,61	16,18	14,99	15,09	15,01	12,77	...	...	...	...
D.5/B.1* ^g *100	Поточні податки на доходи, майно тощо в структурі ВВП	8,37	7,21	7,02	8,59	8,95	9,71	10,19	10,11	9,73	...	...	...	...	...
B.1* ^g	ВВП, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Джерело: Складено автором на основі Національних рахунків України 2013-2022рр.,
Таблиці «виплати-випуск» України (в основних цінах) за 2013-2021рр.